

Modul Teorija Montessori pedagogije

Lekcija 9

Montessori Velike lekcije: početak svakog učenja

Montessori kurikulum 6 - 9 godina

Moramo biti u stanju dati ideju o svim znanostima: samo dojam; radi se o "sijanju znanosti". - Maria Montessori, Od djetinjstva do adolescencije

Izvor: [A Peek at the Montessori History Curriculum | Hollis Montessori School, NH](#)

U početku bijaše tama. Ne zvuči li to kao sjajan početak velike priče? Gotovo je jednako dobar kao "Bilo jednom davno". Kada djetetu pričamo bajku poput Pepeljuge, ne započinjemo objašnjavajući moral priče ili složenost odnosa između stvarnosti i fantazije. Umjesto toga, pozivamo dijete da poslušaju priču, da otvori vrata svojoj mašti i prepusti se čaroliji riječi.

„U početku bijaše tama.“ Ovim snažnim riječima Montessori učiteljica započinje Prvu veliku lekciju, otvarajući vrata učenicima prema svemiru i njegovim tajnama. Djeca odmah reagiraju na tu jednostavnu, ali moćnu izjavu. Ona je bliska njihovom iskustvu, mogu je zamisliti i razumjeti. Nije potrebno dodatno objašnjenje.

Što su Velike lekcije?

Prva velika priča o nastanku svemira dio je Pet velikih lekcija — niza dojmljivih i nadahnjujućih priča koja potiču dječju maštu i otvaraju vrata za njihova daljnja istraživanja.

Montessori metoda koristi ove priče kao okvir za učenje znanosti, povijesti, geografije i drugih predmeta. Svaka priča nudi širu sliku, veliku ideju, prije nego što se krene u istraživanje pojedinosti.

Pet velikih lekcija uvode djecu u:

1. **Početak svemira**
2. **Početak života na Zemlji**
3. **Pojavu ljudi**
4. **Početak pisanja**
5. **Početak brojeva**

Za razliku od tradicionalnog obrazovanja, gdje su predmeti poput povijesti, geografije i znanosti odvojeni, Montessori pristup nudi povezan prikaz. Maria Montessori vjerovala je da djeca trebaju prvo dobiti uvid u širu sliku kako bi bolje razumjela pojedine dijelove. Velike lekcije stoga stvaraju temelj na kojem djeca mogu graditi svoje znanje.

Kako izgledaju Velike lekcije?

Velike lekcije nisu popis činjenica ili suhoparna predavanja. To su nadahnjujuće priče koje potiču znatiželju djece. Priče su jednostavne, ali dovoljno bogate da raspale maštu. U njima nema previše detalja kako bi djeca mogla sama istraživati i pronalaziti odgovore na svoja pitanja.

Velike lekcije jedini su trenutak u Montessori učionici kada djeca slušaju zajedničku temu i kada je učitelj u centru događanja. Ove lekcije provode se u prvim tjednima školske godine i to svake godine. Ipak, za razliku od predavanja u tradicionalnoj učionici takve prezentacije ne traju duže od 15-20 minuta te se najčešće jedna Velika lekcija podijeli na više dana. Primjerice: Prva velika lekcija možete trajati dva do tri dana, u nastavcima., ponekad i do 5 dana ovisno o načinu pripovijedanja i interesu djece. Nakon velike lekcije učenici dobiju vrijeme da sami istražuju teme iz lekcije.

Prva velika lekcija priča je o stvaranju svemira.

Djeca uče o svjetlosti koja je izašla iz tame, o toplini koja je zamijenila hladnoću. Pričamo im o zvijezdama, planetima, gravitaciji, vulkanima i zakonima prirode. Upoznaju se s idejom da su elementi koji su stvorili Zemlju različitih masa i da su se kroz vrijeme dogodili brojni procesi, poput hlađenja Zemljine kore, erupcija vulkana i nastanka oblaka koji donose kišu. Sve je predstavljeno kroz pripovijedanje, bez nepotrebnih detalja ili podjela na predmete.

Dramski prikaz Velikih lekcija

Izvor: [🌐 First Great Lesson Montessori Lower Elementary Curriculum](#)

Crni balon ispunjen konfetima prikazuje svemir u trenutku bing banga i stvaranju galaksija i zvijezda. Montessori velike lekcije nisu samo priče - one su dramski prikazi: crni balon ispunjen konfetima, glineni prikazi fosila i mnoge druge demonstracije. Na ovaj način Montessori učitelj oživljuje priču o stvaranju kroz rad s materijalima, ali i dodaje sve elemente dramskog pripovijedanja: ton glasa, zagasita svjetla u učionici, lagana pozadinska glazba, dramatična pripovijest.

Video primjer Prve velike lekcije:

Video primjer Treće velike lekcije:

Primjeri iz učionice

Nakon priče o nastanku svemira, djeca mogu:

- Promatrati eksperiment s različitim materijalima (krutim, tekućim i plinovitim) kako bi razumjela fizikalna svojstva tvari.
- Izraditi model vulkana i promatrati erupciju koristeći sodu bikarbonu i ocat.
- Proučavati globus i karte kako bi naučila o različitim vrstama stijena i nastanku kontinentalnih masa.

Druga velika lekcija o životu na Zemlji uključuje priču o evoluciji i razvoju života. Nakon slušanja ove lekcije, djeca mogu:

- Razvrstavati slike različitih vrsta biljaka i životinja prema vremenskim razdobljima.
- Istraživati fosile i izrađivati svoje replike od gline.
- Proučavati jednostavne pokuse o uvjetima potrebnim za rast biljaka, poput svjetlosti i vode.

Ovi primjeri pomažu djeci da kroz konkretne aktivnosti bolje razumiju apstraktne koncepte predstavljene u pričama.

Kada priča završi, Montessori učiteljica jednostavno čeka da djeca kažu: „Reci mi još!“ Ova rečenica znak je da je priča postigla cilj — pobudila je dječju znatiželju i želju za daljnjim istraživanjem.

Što se događa nakon Velike lekcija?

Velike lekcije nisu popraćene testovima, radnim listovima ili obaveznim zadacima. Nakon što je priča ispričana, učiteljica potakne djecu da sama pronađu što ih zanima. Djeca se zatim spontano okreću kulturnom radu koji se nalazi na policama u razredu.

Materijali u Montessori učionici osmišljeni su tako da omoguće djeci praktično istraživanje tema iz Velikih lekcija. Djeca mogu eksperimentirati, istraživati i razgovarati o onome što otkrivaju. Neki učenici vole raditi u grupama, dok drugi preferiraju samostalan rad. Važno je da su oni ti koji vode svoje učenje, dok učiteljica ostaje u pozadini, spremna ponuditi podršku kada je potrebna.

Važnost Velikih lekcija

Velike lekcije služe kao katalizator za cjelokupno učenje u Montessori osnovnoj učionici od 6 - 9 godine. One pokreću maštu, potiču znatiželju i pružaju okvir kroz koji djeca istražuju svijet oko sebe. Umjesto da uče izolirane činjenice, djeca dobivaju priliku vidjeti kako su sve stvari povezane.

Ovaj holistički pristup omogućuje djeci da shvate kako zvijezde, planeti, gravitacija, vulkani, život i povijest čovječanstva nisu odvojeni, već dio velike cjeline. Velike lekcije pružaju im ključeve za otključavanje tajni svemira, prirode i ljudskog postojanja, uz slobodu da sami istražuju i uče vlastitim tempom.

U Montessori okruženju, svako dijete ima priliku pronaći svoj put prema znanju, vođeno vlastitom znatiželjom i inspirirano čarolijom Velikih lekcija.